

remiss@boverket.se

# Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m m.

Boverkets diarienummer 3295/2022

## Bakgrund

Förslaget till föreskrifter om krav på tomter m.m. bygger på den nya regelmodell för Boverkets byggregler som utarbetats inom ett regeringsuppdrag. Avsikten med den nya regelmodellen är bland annat att förbättra förutsättningarna för byggsektorn att utarbeta innovativa lösningar. Förslaget skapar förutsättningar för nya oprövade lösningar. Den nya regelmodellen innehåller inte några allmänna råd. De allmänna råd som finns i dagens byggregler omformuleras i en del fall till föreskrifter, i andra fall utgår de allmänna råden.

## Svenskt Vattens synpunkter

Svenskt Vatten synpunkter i detta svar på Boverkets remiss är dels principiella gällande regelmodellen, dels synpunkter på bristen på förslag till föreskrifter angående utformningen av ledningssystem på tomtmark och skydd mot översvämning.

### Svenskt Vattens synpunkter på regelmodellen

Den nya regelmodellen där föreskrifterna i huvudsak är baserade på funktionskrav innebär en utmaning när det gäller att formulera tillräckligt tydliga föreskrifter för att det ska gå att utläsa vad som ska uppnås och hur det ska kontrolleras att funktionskraven är uppfyllda. Utmaningarna blir särskilt stora när funktionskraven är kvalitativa snarare än kvantitativa. Syftet att en föreskrift ska förtydliga allmänna regler i lagar eller förordningar kan då bli svårt att uppnå.

Svenskt Vatten ser positivt på byggregler som förtydligas och samtidigt öppnar upp för nya tekniska lösningar. Att anpassa preciseringsnivån efter vilken situation en föreskrift gäller för kan också vara rimligt.

Samtidigt ser Svenskt Vatten en del faror med den nya regelmodellen. Vem avgör om det är sannolikt att nya oprövade lösningar kommer att uppfylla funktionskraven och vad händer om det senare visar sig att kraven inte är uppfyllda? Även om byggherren har ansvaret för att funktionskraven i föreskrifterna är uppfyllda kommer kommunen behöva öka sin kompetens för att granska olika lösningar. Förslagets inverkan på risken för att kommunen blir skadeståndsskyldig enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen bör ses över så att den risken inte ökar.

Den nya regelmodellen kan komma att öka belastningen på kommunerna på grund av ökat behov av granskning av handlingar i samband med bygglov och ökat behov av tillsyn om de nya innovativa lösningarna visar sig inte uppfylla funktionskraven. Regelmodellen innebär att ett större ansvar för att krav i lagstiftningen uppfylls läggs på byggbranschen och kommunerna. Uppfylls inte funktionskraven riskerar tredje man drabbas, särskilt när kraven blir svåra att uppfylla i efterhand.

Om inte föreskrifterna kompletteras med en tydlig vägledning finns det risk för att det nya sättet att skriva föreskrifter kommer att göra processen svårare för byggherrar med mindre erfarenhet eller mindre resurser. Detta skulle kunna uttryckas som att det blir lättare för de som kan mycket och svårare för de som kan mindre. En jämförelse med de övriga nordiska länderna visar att samtliga våra grannländer har någon form av förklarande dokument, vägledning, anvisning eller allmänna råd som kompletterar föreskrifter eller förordningar. Svenskt Vattens förslag: De nya föreskrifterna bör kompletteras av en utförlig vägledning.

Föreskrifter som bygger på kvalitativa funktionskrav kommer med all sannolikhet ställa högre krav på den enskilda bygglovshandläggare på kommunen som ska granska handlingarna. En vägledning kan vara till hjälp i det praktiska arbetet men den nya regelmodellen kommer även innebära behov av utbildningsinsatser och behov av löpande koordinering/uppföljning av ärenden så att inte tolkningar, arbetssätt och bedömningar glider isär mellan kommunerna. Det riskerar skapa en rättsosäkerhet där den ena kommunen tolkar på föreskrifterna visst sätt och en annan kommun på annat sätt.

Det är en bra intention att öppna för ”oprövade lösningar” och därigenom förutsättningar för innovation samt teknikutveckling. Men själva bedömningsgrunderna och arbetssättet för bedömning/tillsyn måste koordineras och vara enhetliga mellan kommunerna – här bör Boverket ha en plan för hur man avser minska risken för att föreskrifterna tolkas på olika sätt. Svenskt Vattens förslag: Boverket bör ta fram en plan för hur man ska säkerställa en rättssäker tillämpning av föreskrifterna som är lika i hela landet.

### **Synpunkter på brist på förslag till föreskrifter**

I förslaget till föreskrifter om krav på tomter saknas föreskrifter angående utformning av ledningssystem på tomtmark och föreskrifter angående utformning av byggnader och tomter för att förhindra eller lindra konsekvenser av översvämningar.

För nedanstående föreskrifter i gällande BBR saknas motsvarande föreskrifter i förslaget. Motsvarande föreskrifter finns inte heller med i Boverkets förslag till föreskrifter om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö.

6:5321 Markavvattning För att en byggnad inte ska kunna skadas av fukt ska marken invid denna ges en lutning för avrinning av dagvatten eller förses med anordningar för uppsamling och avledning av dagvattnet, såvida byggnaden inte är utformad för att klara vattentryck. Allmänt råd Markytan invid byggnaden bör luta från byggnaden med en lutning om 1:20 inom 3 meters avstånd. Om en sådan lutning inte går att åstadkomma bör ett avskärande dike finnas.

#### 6:642 Installationer för dagvatten

Dagvatteninstallationer ska kunna avleda regnvatten och smältvatten så att risken för översvämning, olycksfall eller skador på byggnader och mark begränsas.

Dagvatteninstallationer ska ha anordningar för avskiljning eller behandling av sådana ämnen som kan störa funktionen eller medföra skador på installationen, avloppsanläggningen eller recipienten.

#### 6:643 Installationer för dräneringsvatten

Dräneringsvatten ska avledas antingen med självfall direkt till marken, om detta kan ske utan att dräneringen försämras, eller till dagvattenförande ledningar. Ledningar för dräneringsvatten ska förses med en brunn med slamsamlingsanordning som placeras före ledningens anslutning till dagvattenledningen.

Svenskt Vatten har inte sett någon kommentar om att föreskrifterna har tagits bort eller någon motivering till varför föreskrifterna inte skulle behövas. Svenskt Vatten anser att de behövs även fortsättningsvis.

Svenskt Vattens förslag: Boverkets föreskrifter om krav på tomter m.m. bör kompletteras med föreskrifter som motsvarar BBR 6:5321, BBR6:642 och BBR 6:643.

I kapitel 3.1 i remissen, Boverkets bemyndigande anges att Boverket av olika skäl valt att inte använda bemyndigandet i den del det avser kraven i 8 kap. 9 § 2, att tomter ska anordnas så att betydande olägenheter för omgivningen inte uppstår. Vilka skälen har varit framgår inte av remissen. Svenskt Vatten anser att bemyndigandet kan användas för att fastställa föreskrifter om krav på lokalt omhändertagande eller där detta inte är möjligt fördröjning av dagvatten för att förhindra översvämningar i samband med kraftiga regn. Svenskt Vatten anser att det är olyckligt om denna möjlighet inte utnyttjas av Boverket eftersom det kommer att minska kommunernas möjligheter att ställa krav som leder till att våra städer kan säkras mot översvämningar.

Svenskt Vattens förslag: Boverkets föreskrifter om krav på tomter m.m. bör kompletteras med en föreskrift ger möjligheter att ställa krav enligt 8 kap. 9 § 2 PBL på lokalt omhändertagande och/eller fördröjning av dagvatten.

För Svenskt Vatten

*Pär Dalhielm*

VD

Svenskt Vatten AB

*Mats Engdahl*

Expert dricksvattenproduktion

Svenskt Vatten AB